

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Ing. J. L.**, proti žalovanému: **Vrchní státní zastupitelství v Praze**, nám. Hrdinů 1300, 140 65 Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2012, č. j. 1 SIN 207/2012 - 8, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 A 184/2012, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 9 A 184/2012 rozhodnout nejpozději ve lhůtě do 31. 12. 2014.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu

[1] Návrhem ze dne 27. 10. 2014, doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 3. 11. 2014, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhal určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). Po zdejším soudu se navrhovatel domáhal toho, aby Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) byla určena lhůta pro vydání rozhodnutí o žalobě ve věci vedené u něj pod sp. zn. 9 A 184/2012.

[2] Ve svém v pořadí již čtvrtém návrhu na určení lhůty navrhovatel nejprve zdůraznil, že řízení trvá již dva roky, přitom jde o jednoduchý spor o právo na poskytnutí informace, uvedl tvrzení, která se týkají samotné věcné podstaty sporu před městským soudem. Následně pak poukázal na to, že délka řízení naprosto neodpovídá předmětu řízení; podotkl, že ve věcech informací by měla být délka řízení krátká, neboť postupem času je již požadovaná informace bezcennou.

II. Vyjádření městského soudu

[3] Městský soud ve svém vyjádření k návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu poznamenal, že se jedná o v pořadí již čtvrtý návrh na určení lhůty v téže věci; soud proto odkazuje na svá předchozí vyjádření a setrvává na závěru, že věc se dosud nedostala do pořadí. Této žalobě předchází žaloby starší časové řady (z roku 2010). Městský soud se však řídí zákonným pravidlem vyjádřeným v § 56 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), dle něhož mají být věci zásadně vyřizovány v pořadí, v jakém soudu došly, s výjimkou věcí, pro něž je zákonem stanoven přednostní režim. O věc s přednostním režimem projednání nyní nejde.

III. Podstatný obsah spisu městského soudu

[4] Z předloženého spisu městského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že navrhovatel podal žalobu u městského soudu dne 22. 10. 2012, dne 12. 11. 2012 zaslal soud žalovanému žalobu k vyjádření a vyžádal správní spis, žalovaný tak učinil dne 7. 12. 2012. Bezprostředně poté, přípisem ze dne 12. 12. 2012, soud navrhovateli zaslal vyjádření žalovaného a poskytl mu informace a poučení o složení senátu. Na to reagoval navrhovatel sdělením, soudu doručeným dne 2. 1. 2013, že souhlasí s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání. Přípisem ze dne 21. 1. 2013 navrhovatel informoval městský soud, že mu žalovaný již částečně požadované informace poskytl; tento přípis soud zaslal žalovanému na vědomí dne 6. 2. 2013. V reakci (soudu doručené dne 19. 2. 2013) na toto sdělení žalovaný soudu potvrdil, že nadále trvá na zamítnutí žaloby. Dne 5. 6. 2013 podal navrhovatel první návrh na určení lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci, který Nejvyšší správní soud zamítl usnesením ze dne 25. 6. 2013, č. j. Aprk 42/2013 – 38. Další obdobný návrh podal dne 23. 10. 2013, Nejvyšší správní soud jej zamítl usnesením ze dne 5. 11. 2013, č. j. Aprk 67/2013 – 54, poslední v řadě zamítl Nejvyšší správní soud žalobcův návrh na určení lhůty soudu ze dne 23. 4. 2014, a to usnesením ze dne 7. 5. 2014, č. j. Aprk 24/2014 - 73.

[5] Dne 27. 10. 2014 obdržel městský soud v pořadí již čtvrtý návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, který zaslal Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud podaný návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu zhodnotil a dospěl k závěru, že je důvodný.

[7] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[8] V řízení podle § 174a zákona o soudech a soudcích Nejvyšší správní soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty. Znamená to, že zjistí-li neodůvodněné průtahy v řízení spočívající zejména v tom, že příslušný soud poté, kdy obdrží podání ve věci, v přiměřené době nečiní žádné úkony, věci se vůbec nezabývá, aniž by pro takový postup existovaly

ospravedlnitelné důvody, anebo činí úkony s nedůvodnou časovou prodlevou, usnesením určí tomuto soudu lhůtu, ve které má úkon učinit, resp. ve které má rozhodnout. Zda dochází či nedochází k průtahům, se zkoumá jen ve vztahu k tomu úkonu, u kterého byly namítnuty průtahy (zde dle vymezení v návrhu je tímto úkonem vydání rozhodnutí o žalobě).

[9] Průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Soud se tak při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, a to s ohledem na kritéria stanovená v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu.

[10] Podstatné je rovněž i to, že městský soud a krajské soudy jsou podle § 56 odst. 1 s. ř. s. povinny zásadně projednávat a rozhodovat věci v pořadí, v jakém jim došly; to neplatí pouze tehdy, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. Soud dle § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. projednává a rozhoduje přednostně návrhy na osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce, projednává a rozhoduje přednostně též žaloby proti nečinnosti správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, rozhodnutí o ukončení zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením, jakož i další věci, stanoví-li tak zvláštní zákon. Nyní požadovaný procesní úkon nespadá pod vymezení v § 56 odst. 2 či 3 s. ř. s., a nejsou tudíž dány podmínky pro přednostní projednání navrhovatelovy žaloby.

[11] Z úřední činnosti má Nejvyšší správní soud informace o rozhodovací činnosti soudů ve správním soudnictví. Může tak potvrdit vyjádření městského soudu, že jeho senát 9 A stále v současné době rozhoduje žaloby, které obdržel v roce 2010. K pravidlu v § 56 s. ř. s. o pořadí projednávání věcí lze při hodnocení návrhu na určení lhůty přihlížet jen do té míry, pokud délka řízení před soudem sama o sobě nekoliduje s ústavně garantovaným právem na spravedlivý proces. To platí i pro případy, kdy délka řízení je důsledkem objektivní přetíženosti soudu. V tomto směru se zdejší soud řídí názorem vyjádřeným Ústavním soudem, že *„je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví, zakotvené v Listině a Úmluvě, byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době“* (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 14. 9. 1994, sp. zn. IV. ÚS 55/94, publikovaný jako N 42/2 SbNU 35, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

[12] Lze tak shrnout, že skutečnost, že soud dodržuje pravidlo v § 56 odst. 1 s. ř. s., které se týká pořadí, v jaké se věci projednávají a rozhodují, ještě automaticky neznamená, že návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu nemůže být důvodný. Jsou-li průtahy spatřovány ve vydání rozhodnutí, jímž se řízení končí, je třeba totiž ještě prověřit délku řízení. To zdejší soud provádí dle kritérií stanovených v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, které jsou rozebrány v bodech [13] až [16] tohoto usnesení.

[13] Svým postupem navrhovatel nepřispěl k délce řízení. Svou žalobu podal v takové podobě, že nemusel být soudem vyzýván k opravě nebo odstranění jejích nedostatků. Současně s podáním žaloby zaplatil soudní poplatek, aniž by k tomu musel být vyzýván. Na výzvy soudu reagoval v určených lhůtách.

[14] Co se týče obtížnosti věci, Nejvyšší správní soud konstatuje, že spor se týká práva na poskytnutí informace; správním orgánem předložený spisový materiál není rozsáhlý a žaloba má necelé 2 strany textu, což zdejší soud vnímá jako skutečnosti snižující náročnost projednání věci. Při komplexním zhodnocení uvedených skutečností dospěl zdejší soud k závěru, že jde o věc, která vykazuje nižší míru složitosti. Objektivně nazíráno, předmět sporu – získání požadovaných informací – je vždy pro navrhovatele důležitý v aktuálním čase.

[15] K postupu soudu je možno uvést, že městský soud v přiměřených lhůtách provedl úkony, které je třeba provést před tím, než je možno vydat ve věci rozhodnutí (sem patří vyžádání spisového materiálu, zaslání žaloby k vyjádření, zjištění, zda strany souhlasí s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání apod.). Ve vztahu k rychlosti provádění těchto přípravných úkonů se tak městský soud nedopustil žádných průtahů. V lednu roku 2013 se tak věc dostala do stadia, že je v ní možno vydat rozhodnutí, jímž se řízení končí. Zbývá proto posoudit, zda doba, po kterou nebylo ve věci rozhodnuto, je stále přiměřená, či zda již značí průtahy s vydáním rozhodnutí. Takové posouzení Nejvyšší správní soud činí na základě souhrnného hodnocení všech kritérií uvedených v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích.

[16] Délka řízení před městským soudem v současné době čítá více jak 2 roky. To zdejší soud považuje již za nepřiměřené. Z výše rozebraných kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích by větší délku řízení mohla odůvodňovat jen vyšší složitost věci, ani ta však s přihlédnutím k tomu, jak dlouho již řízení trvá, nemůže zvrátit závěr o tom, že návrh na určení lhůty je důvodný. Ostatní posouzená kritéria nenasvědčují tomu, že by byla stávající délka řízení akceptovatelná. Při souhrnném hodnocení tak zdejší soud dospěl k závěru, že návrh je důvodný, proto bylo třeba dle § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích městskému soudu určit lhůtu k vydání rozhodnutí, jímž se končí řízení před ním vedené pod sp. zn. 9 A 184/2012.

[17] Konec této lhůty zdejší soud určil na 31. 12. 2014, což skýtá dostatečný čas, aby městský soud mohl vydat rozhodnutí vystavěné na dokonalé znalosti skutkových okolností a pečlivém právním rozboru. Při určení lhůty bylo přihlédnuto k obsahu sporu, zároveň bylo však respektováno i to, že navrhovatel na rozhodnutí čeká již delší čas.

[18] K určení lhůty bylo přistoupeno, i přestože městskému soudu nelze vyčítat, že i při velké vytíženosti rozhoduje v souladu s § 56 s. ř. s. věci přednostní a dále nejstarší „nepřednostní“ věci. Stejně jako Ústavní soud (srov. např. nález ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07, publikovaný jako N 122/46 SbNU 41, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>) si přitom Nejvyšší správní soud plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí, kterým návrhu na určení lhůty vyhoví, není systémovým řešením, neboť v případě, kdy by zdejší soud vyhověl návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před městským soudem, jejichž

věci jsou ještě starší než věc navrhovatelova, nedošlo by k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů či městského soudu. V nynějším řízení je jeho povinností poskytnout ochranu právům toho účastníka, který se na něj v individuálně určené věci se svým návrhem obrátil. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na výše zmíněný nálezn Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. nálezu), zmínit, že: *„takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.“* Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

V. Náklady řízení

[19] Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu byl vyhodnocen jako oprávněný, dle § 174a odst. 8, věty poslední, zákona o soudech a soudcích v takovém případě hradí náklady řízení o návrhu stát. Navrhovatel náklady, které by mu důvodně vznikly, nevyčíslil a ani ze spisu nevyplývá, že by mu takové náklady vznikly. Náhradu nákladů řízení o návrhu proto zdejší soud navrhovateli nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. listopadu 2014

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu